

Ο θείος απ' το Σικάγο

του **Ζάχου Βασιλείου**
 Ιατρού χειρουργού

Ο θείος Στήβ, αδελφός της συχωρεμένης της μάνας μου, είχε πολλά χρόνια να 'ρθει στην Ελλάδα. Οι δουλειές του στο Σικάγο, η υγεία του κι ο φόβος για τ' αεροπλάνα δεν τον είχαν αφήσει να έρθει νωρίτερα. Ένα μεσημέρι, έτσι ξαφνικά, το πήρε απόφαση καθώς τσιγάριζε το κρεμμύδι και το μαγνητόφωνο έπαιζε μια κασέτα με δημοτικά τραγούδια του Τρίο Μπελκάντο. Παράτησε το μαγαζί και πετάχτηκε να βγάλει εισιτήριο με την Ολυμπιακή. Τα προβλήματα με τη δουλειά και την υγεία του παραμερίστηκαν κι η αεροπλανοφοβία του υποχώρησε με τη βοήθεια ειδικού ψυχαναλυτή.

Ο θείος είχε στο Σικάγο ένα μεγάλο εστιατόριο, το 'Ζορμπάς', που βρισκόταν σε μια πολυσύχναστη, εμπορική γειτονιά, γεμάτη από ελληνικές επιγραφές, τσολιαδάκια, σημαιοούλες και από νοσταλγία για τη πατρίδα.

Οι δουλειές του πήγαιναν καλά, ο θείος από Στέφανος Πετρίδης είχε γίνει Στήβ Πέτρας και μεγάλωσε την επιχείρηση. Μάλιστα, είχε αρχίσει να δουλεύει και το πακέτο με παραδοσιακό, μαγειρεμένο φαγητό κι ήταν ιδιαίτερα περήφανος για το μουσακά του, τα γεμιστά και το σουβλάκι του.

Ο θείος Στήβ ήταν τυπικός και σχολαστικός, όπως κι ο πατέρας του. Στο ορθόδοξο νεκροταφείο του Σικάγο είχε αγοράσει τον οικογενειακό του τάφο. Είχε διαλέξει το μέρος εκείνο να έχει θέα και σκιά από τα κυπαρίσσια. Μου το 'χε γράψει πριν δυο μήνες, όταν είχε χειρουργηθεί για προστάτη. Μάλιστα, είχε ξοδέψει ένα σωρό δολάρια για να φτιάξει το μνήμα και το μεγάλο σταυρό με κατάλευκο μάρμαρο από τη Θάσο κι είχε φυτέψει βασιλικό και δυόσμο γύρω- γύρω.

Έφθασα αρκετά νωρίς στο αεροδρόμιο, πήρα ένα καφέ και κάθισα στην αίθουσα αναμονής. Σκεπτόμουν διάφορα... 'Πώς θα του φανεί το δικό μας μπροστά στο 'Βενιζέλος' στα Σπάτα; Μια κουτσουλιά! Πως θα βρει τη ζωή εδώ στο Ελλά-

να μετά από τόσο καιρό;'

Επιτέλους, κάποια ώρα ήρθε η πτήση της Ολυμπιακής αν κι ήμουν προετοιμασμένος για μια πολύ μεγαλύτερη καθυστέρηση.

Πέσαμε ο ένας στην αγκαλιά του άλλου. Φιληθήκαμε, δακρύσαμε και με χτύπησε δυνατά στη πλάτη με τη πλατιά του παλάμη λες κι είχα στραβοκαταπιεί.

'Αυτό το αεροδρόμιο, γιου νόου, είναι σαν τσίκεν σιτ...Πώς το λέτε σεις εδώ! Κουτσουλιά! Ναι, κουτσουλιά!' είπε σε μια στιγμή γυρίζοντας το βλέμμα του δεξιά κι αριστερά.

'Θείε, εδώ όλα είναι μικρά, σαν κουτσουλιά, εκτός απ' τη καρδιά μας!' του είπα και χάρηκα για την έξυπνη απάντησή μου. Τον πήρα και πήγαμε στο κυλιόμενο διάδρομο. Ο θείος έσκυψε και πήρε μια μικρή, μπλε βαλίτσα. Κούνησε το κεφάλι του πέρα-δῶθε, θυμωμένος.

'Ξέχασα να σου πω! Μου κλέψαν τη μεγάλη βαλίτσα στην Αθήνα. Είχα μέσα, γιου νόου, πολλά πράγματα και δώρα για τα παιδιά'

Τον κτύπησα στη πλάτη για να του δώσω κουράγιο. Σίγουρα, θα το χρειαζόμουν κι εγώ όταν με το καλό θα φθάναμε στο σπίτι με τους δυο γιους μου να περιμένουν ανυπόμονα τα δώρα απ' την Αμερική. Μπήκαμε στ' αυτοκίνητό μου και ξεκινήσαμε για το σπίτι.

Η Ευανθία, η γυναίκα μου, είχε βγάλει τα καλύμματα από τους καναπέδες στο σαλόνι. Τη προηγούμενη είχε φωνάξει τη Νατάσσα, τη καθαρίστρια κι όλο το μικρό μας διαμέρισμα έλαμπε, έτοιμο για επιθεώρηση. Το οβάλ τραπέζι ήταν στρωμένο με το ασπροκέντημα της προίκας της και στη μέση είχε βάλει ένα βάζο με τριαντάφυλλα. Από το φούρνο της κουζίνας ερχόταν η μυρωδιά του αρνιού με τις πατάτες. Από νωρίς στο στερεοφωνικό έπαιζε το σι ντι με τα τραγούδια που ακούμε συνήθως Πάσχα και Πρωτομαγιά.

Τα παιδιά συμμετείχαν κι αυτά ενεργά στην υποδοχή, δασκαλεμένα κατάλληλα από μέρες. Ο Σπύρος, ο μεγάλος, είχε επιτέλους επισκεφθεί το

κουρείο, έβγαλε το σκουλαρίκι απ' το αυτί και την αθλητική του φόρμα κι είχε φορέσει τα καλά του, χαρούμενος που θα είχε την ευκαιρία να εξασκήσει λίγο τ' Αγγλικά του. Ο μικρός, ο Νίκος, είχε φορέσει τη κόκκινη φανέλα των Σικάγο Μπουλς, είχε βάλει μπόλικο ζελέ στα μαλλιά του που έστεκαν όρθια κι είχε γεμίσει όλα τα δωμάτια με ελληνικές σημαιοούλες.

Ο θεός έκανε τη προγραμματισμένη επιθεώρηση, γύρισε όλο το σπίτι και στο τέλος κάθισε στη πράσινη μπρεζέρα του σαλονιού.

‘Μικρό το σπίτι σας αλλά πολύ όμορφο και καθαρό! Παντού τάξη. Μπράβο!’

Η γυναίκα μου με κοίταξε λοξά κι έβγαλε ένα αναστεναγμό ανακούφισης. Σηκώθηκε κι άρχισε να ετοιμάζει το τραπέζι. Εγώ έφερα το μπουκάλι με το παλιό, κόκκινο κρασί που φύλαγα για ειδικές περιστάσεις.

Το φαγητό άρεσε σ' όλους και πιο πολύ στο θείο Στήβ. Έκανε το σταυρό του και σηκώθηκε πρώτος απ' το τραπέζι.

‘Βέρι, βέρι γκουντ! Ντελίσιους! Έπρεπε, Ευανθία, να σ' είχα στο μαγαζί μου. Γιου νόου, στη κουζίνα’

Η γυναίκα μου έγινε κατακόκκινη σα παπαρούνα, κατέβασε το βλέμμα και πήγε στη κουζίνα να φέρει το ταψί με το μπακλαβά. Σηκώθηκα κι άναψα και τα υπόλοιπα φώτα.

‘Σβήσ’ τα! Κρίμα είναι...Θα πληρώσεις πολλά λεφτά’

‘Θείο Στήβ, δεν πειράζει...’ απάντησα. ‘Σήμερα είναι γιορτή’. Ο θεός σηκώθηκε και στάθηκε μπροστά στη μπαλκονόπορτα.

‘Πολύ στενοί δρόμοι, γιου νόου. Και τα σπίτια το ένα πάνω στ' άλλο. Ακούς τη κλανιά και το καζανάκι του από πάνω...’

Τα παιδιά προσπάθησαν να συγκρατήσουν τα γέλια τους. Ο θεός άρχισε να γελά δυνατά και μετά γελάσαμε όλοι μαζί.

‘Μπαμπά, τώρα λες ν' ακουγόμαστε κάτω στο κύριο Τάκη;’ ρώτησε ο Νίκος.

‘Έτσι, είναι θείο η Ελλάδα, το ξέχασες; Μια γειτονιά, μια αυλή είμαστε όλοι’

‘Έβγαλε το μαντήλι απ' τη τσέπη του και σκούπισε τα μάτια του.

‘Κοτσονάτος ο θεός! Λεβέντης, παρά τα εβδομήντα φεύγα του’ σκέφτηκα.

‘Εμείς στο Σικάγο, που λες, Πελοπίδα’ μου λέει σα να μάντεψε τη σκέψη μου ‘δεν τρώμε πολύ, δεν καπνίζουμε και κάνουμε σπορ, γιου νόου,

τζόκινγκ στα πάρκ’.

‘Εδώ, θείο, μας τρέχει όλη τη μέρα ο διευθυντής στη δουλειά. Δεν χρειάζεται να τρέχουμε και στα πάρκα’ του είπα κι έβαλα το τσιγάρο ξανά πίσω στο πακέτο.

‘Στο ρέστοραν έχω κάνει μια μικρή γωνιά για τους καπνιστές, με ταμπελίτσες, κοντά στη τουαλέτα’

‘Κι εδώ, θείο, πάει να εφαρμοστεί ο νόμος...’

‘Εδώ είστε χαλαρά, κούλ που λέμε. Όλοι καπνίζουν, μικροί και μεγάλοι’

Ο θεός συνέχισε να μιλά για το εστιατόριο στο Σικάγο, για τη γυναίκα του, τη θεία Στέλλα που κουράζεται και περιμένει να βγει στη σύνταξη, για τη κόρη του, την Ελένη που δουλεύει στο μαγαζί και μάλλον θα 'ρθεί μαζί με τον άντρα της τον Ανδρέα, τον Κύπριο, το καλοκαίρι και για το γιο του, τον Φώτη, που βρήκε δουλειά σε μια ιδιωτική επιχείρηση και δεν ήθελε ν' ακούσει ούτε λέξη για το μαγαζί.

Ξαφνικά ρώτησε τα παιδιά σε αυστηρό τόνο:

‘Coca-Cola; Πίνετε αυτό το ντριγκ;’

Τα παιδιά κοκκίνισαν και χαμήλωσαν το βλέμμα τους. Δεν τόλμησαν ν' ανοίξουν τα κουτάκια τους και ζήτησαν πορτοκαλάδες.

Η συζήτηση κράτησε πολλή ώρα. Μιλήσαμε για το χωριό, για το νερόμυλο και τη μουριά στο χωράφι του παππού δίπλα στο ποτάμι. Ο θεός θυμήθηκε τα παλιά, τα δύσκολα χρόνια με τους πολέμους, τη φτώχεια και τη πείνα. Το σχολείο του, τα παπούτσια με τις εφημερίδες στη τρύπια σόλα και τα βατράχια που έπιανε στο κανάλι. Μας είπε, εγώ το είχα ακούσει παλιότερα, για το πως κήκαν ένα βράδυ τα μαλλιά του απ' το σπαραμαστέο όταν τον πήρε ο ύπνος ενώ διάβαζε. Μετά μας διηγήθηκε για το πως γνώρισε τη θεία Στέλλα στο πανηγύρι της Τζουμαγιάς, ιστορία χιλιοεπωμένη από τη μάνα μου και για το πως πήρε την απόφαση να φύγει στην Αμερική με δυο δολάρια στη τσέπη και κρεμασμένο στο στήθος του το φυλακτό της μάνας. Σταμάτησε να μιλά, πήρε μια βαθιά ανάσα και με ρώτησε:

‘Γίνεται ακόμα το παζάρι στο χωριό;’

‘Κάθε Παρασκευή, θείο, όπως παλιά. Το Δεκαπενταύγουστο είναι το μεγάλο πανηγύρι. Κρατά μια βδομάδα και μαζεύεται πολύς κόσμος από τις Σέρες και τα χωριά. Ψήνουν αρνιά, λουκάνικα, χορεύουν...Οι γύφτοι παίζουν κλαρίνα και ζουρνάδες...’

Με διέκοψε συγκινημένος.

‘Ντάμ! Να πάρει! Μου λείπει το Ελλάδα! Το χωριό, γιού νόου, το παζάρι, τα κλαρίνα...Μου λείπουν τα καλοκαίρια, τα χωράφια με τα στάχυα, τα μπουστάνια με τα καρπούζια...Μου λείπει ο ήλιος κι ο αέρας, η μυρωδιά της κοπριάς, ο κτύπος της καμπάνας...’

Συνέχισε να μιλάει κι εμείς τον ακούγαμε με ενδιαφέρον. Μας μίλησε για τις Κυριακές, για τους φίλους του που συναντά στην εκκλησία και για το μικρό μπαχτσέ του με τα ζαρζαβατικά.

Σε μια στιγμή το πρόσωπό του σκοτεινιάσε. ‘Έστριψε το μουστάκι του και το βλέμμα του έγινε παγερό κι άγριο.

‘Από τότε που έπεσαν οι δίδυμοι πύργοι στο Νιου Γιορκ, τα πράγματα δεν πάν’ καλά! Κάτι έχει αλλάξει...Αλλάξαμε όλοι μας!’

‘Φοβάσαι να κοιτάξεις τον ουρανό, θείε;’

Κοίταξα το Νίκο με μια αυστηρή ματιά, όσο χίλιες λέξεις. Εκείνος κατάλαβε κι έσκυψε το κεφάλι μετανοιωμένος.

‘Έχει δίκιο το παιδί’ απάντησε ο θείος και συνέχισε.

‘Ο φίλος μου ο Μπιλ Στάμος, τα ‘χει παίξει. Φοβάμαι πως του σάλεψε, γιού νόου. Βλέπει παντού τρομοκράτες, εξωγήινους, Άραβες αεροπειρατές. Το σπίτι του στο Μπρούκλιν το ‘χει κάνει σωστό φρούριο. Αγόρασε ένα σότγκαν και ...Πως το λέτε εδώ;

‘Καραμπίνα;’

‘Γέεα! Δατς ράπ! Καραμπίνα....Κοιμάται μαζί της. Στην αυλή του έχει σκάψει ένα καταφύγιο και το ‘χει γεμίσει με τρόφιμα, κονσέρβες και κουβέρτες’. Τον ακούγαμε με προσοχή. Εκείνος συνέχιζε να μιλά, σοβαρός, προβληματισμένος.

‘Ευτυχώς εδώ, θείε, είμαστε ακόμα ήσυχα! Όπως τα θυμάσαι’ του είπα για ν’ αλλάξω λιγάκι το κλίμα.

Εκείνη τη στιγμή ο Νίκος άνοιξε την τηλεόραση. Το δελτίο ειδήσεων μόλις είχε αρχίσει.

‘Ειδήσεις! Πόσο καιρό έχω να δω!’ φώναξε ο θείος και μας ζήτησε να κάνουμε ησυχία.

Οι ειδήσεις του δελτίου εκείνου ήταν λες και τις είχαμε κάνει παραγγελία...

Ο γνωστός δημοσιογράφος μίλησε για την χθεσινή 24ωρη πανελλαδική απεργία για το ασφαλιστικό κι η κάμερα έδειξε εικόνες από κινητοποιήσεις εργαζομένων και από τα θλιβερά επεισόδια

στο λιμάνι του Πειραιά. Ακολούθησαν πλάνα με ουρές ασθενών και ασφαλισμένων στο ΙΚΑ της Πατησίων στην Αθήνα και βγήκε μετά ο Υπουργός Υγείας σε παράθυρο της τηλεόρασης και μίλησε για τη νοστιμιά της καθημερινότητας. Μετά, είδαμε εικόνες από το Κορυδαλλό κι από τα δικαστήρια της Ευελπίδων με τα μαύρα ‘Τσερόκι’ της αντιτρομοκρατικής να πηγαινοέρχονται και μερικούς επώνυμους επιχειρηματίες και βιομηχάνους να προσέρχονται για να καταθέσουν σχετικά με εκβιασμούς και κυκλώματα διαφθοράς.

Παρατηρούσα το θείο Στήβ. Τη μια χαμήλωνε τα γυαλιά του κι έσμιγε τα φρύδια και την άλλη έσφιγγε τα χείλη του. Πότε-πότε φαινόταν έκπληκτος και ν’ απορεί, άλλοτε έμοιαζε αγανακτισμένος και θυμωμένος.

‘Φαγωμάρα! Μια ζωή θυμάμαι να μαλώνουμε μεταξύ μας’

‘Εδώ, θείε, τρωγόμαστε μεταξύ μας. Στην Αμερική τρώγεστε με τους άλλους...’ του είπα, ψάχνοντας το καταραμένο τηλεχειριστήριο για ν’ αλλάξω κανάλι.

‘Τι είναι ντιαφθορά; Γιατί μαλώνουν, Πελοπίδα;’ με ρώτησε μετά από το ρεπορτάζ σχετικά με τη θορυβώδη κι επεισοδιακή συζήτηση στη Βουλή.

Εκεί που προσπαθούσα να του εξηγήσω, τσουπ, να κι ένα ρεπορτάζ από κάποιο νησάκι, ξεχασμένο απ’ το Θεό και τους ανθρώπους. Νομίζω πως ήταν η Σύμη. Ο φακός έδειξε κάποιους παππούδες στο καφενείο, απογοητευμένους για την εγκατάλειψη από την Πολιτεία και γεμάτους στεναχώρια για το καλό τους γιατρό που χάθηκε με το ελικόπτερο του ΕΚΑΒ πριν ένα χρόνο. Μετά βγήκαν μερικά παιδάκια του δημοτικού που ζητούσαν επίμονα ένα καινούργιο σχολείο, γιατί στο παλιό τους έπεφταν συνέχεια σοβάδες και το χειμώνα έκανε πολύ κρύο.

‘Αν βγει τώρα κι ο Τριανταφυλλόπουλος θα έρθει και θα δέσει!’ σκέφτηκα. ‘Θα πάθει κανένα εγκεφαλικό ο θείος και θα τρέχουμε!’

Σηκώθηκα αμέσως κι έκλεισα την τηλεόραση. ‘Έπιασα τον θείο από τον ώμο και σχεδόν σπρώχνοντάς τον, τον σήκωσα απ’ το καναπέ.

‘Έλα, θείε Στήβ, αρκετά! Σήκω! Πάμε μια βόλτα με το αμάξι. Γιου νόου! Πανόραμα, Πειραιά, Μπαξέ...’